

PREDGOVOR

Sredstvima obične povesti čovek može naučiti samo mali deo od onoga što je čovečanstvo doživelo u praistoriji. Istorijski dokumenti bacaju svetlo na samo nekoliko milenijuma. Ono što nas arheologija, paleontologija i geologija mogu naučiti je vrlo ograničeno. Štaviše, sve što je izgrađeno na spoljašnjim dokazima je nepouzđano. Treba samo posmatrati kako se promenila slika nekog događaja ili naroda, ne tako udaljenog od nas, kada je otkriveno neko novo povesno svedočanstvo. Dovoljno je samo uporediti opise jednog istog zbivanja iz pera različitih istoričara, da bi se ubrzo shvatilo na kakvim se nesigurnim temeljima stoji kada je reč o ovim stvarima. Sve što pripada spoljnom svetu čula podložno je vremenu. I, dalje, vreme razara ono što je nastalo u vremenu. Sa druge strane, spoljašnja istorija je zavisna od onoga što je sačuvano u vremenu. Niko ne može reći da je sačuvano ono što je bitno ako se zadovoljava spoljnim svedočanstvima.

Sve što nastaje u vremenu ima svoj izvor u večnom. Ali večno nije pristupačno čulnoj spoznaji. Ipak, putevi za percepciju večnog su otvoreni za čoveka. On može razviti sile koje dremaju u njemu tako da bude u stanju da spozna večno. U knjizi "Kako se stiču saznanja viših svetova" ukazuje se na taj razvoj. Ona takođe pokazuje da, na određenom visokom nivou svoje spoznajne moći, čovek može prodreti do večnog izvora stvari, koje nestaju s vremenom. Čovek proširuje svoju spoznajnu moć na ovaj način ako nije ograničen samo na spoljne dokaze u vezi sa znanjem o prošlosti. Tada on može VIDETI u događajima ono što čula ne mogu percipirati, onaj deo koji vreme ne može da uništi. On prodire sa prolazne na neprolaznu povest. Činjenica je da je ta povest pisana drugačijim slovima od obične povesti. U gnozi i teozofiji to se naziva AKAŠA HRONIKA. Našim jezikom je moguće dati samo bleđi pojam o toj hronici, pošto naš jezik odgovara svetu čula. Ono što je opisano našim jezikom odmah poprima karakter ovog čulnog sveta. Neiniciranome, koji se još ne može uveriti u realnost odvojenog duhovnog sveta putem svog vlastitog iskustva, onaj ko je iniciran izgleda kao vizionar, ako ne i nešto gore. Onaj koji je stekao sposobnost percepcije duhovnog sveta putem svog vlastitog iskustva, dolazi do spoznaje prošlih događaja u njihovom večnom karakteru. Oni ne stoje pred njim poput mrtvog svedočanstva iz prošlosti, nego se pojavljuju u punom ŽIVOTU. U nekom smislu, ono što se odigralo dešava se pred njim.

Oni koji su inicirani u čitanje takvog živog pisma mogu gledati unatrag u mnogo udaljeniju prošlost od one koju prikazuje spoljašnju povest i – na bazi direktne duhovne percepcije – oni takođe mogu opisati mnogo pouzdanije one stvari koje govore spoljni povesni događaji. Da bi se izbegao mogući nesporazum, treba reći da duhovna percepcija nije nepogrešiva. Ova percepcija takođe može grešiti, može videti na jedan netačan način, krivi način. Niko nije slobodan od greške na ovom polju, bez obzira na to koliko visoko on stajao. Zato ne treba prigovarati kada saopštenja ne odgovaraju jedno drugome, mada su predanost i tačnost posmatranja ovde mnogo veće nego u spoljnom svetu čula. Ono što različiti inicirani mogu izvestiti o istoriji i praistoriji u BITNOM će se slagati. Takva istorija i praistorija i postoje u stvari u svim misterijskim školama. Ovde je slaganje za milenijume tako potpuno da se sklad koji postoji između spoljašnjih istoričara za čak i jedno stoleće ne može s tim ni da se uporedi. Inicirani opisuje BITNO isto stvari u svim vremenima i na svim mestima.

Posle uvoda, dato je nekoliko poglavlja iz Akaša hronike. Najpre će biti opisani oni događaji koji su se odigrali kada je takozvani atlantski kontinent još postojao između Amerike i Evrope. Taj deo površine naše Zemlje nekad je bio kopno. Danas on čini dno Atlantskog okeana. Platon govori o poslednjem ostatku tog kopna, o ostrvu Posejdonu, koje je ležalo zapadno od Evrope i Afrike. U "Priči o Atlantidi i izgubljenoj Lemuriji" od W. Scott-Elliotta, čitalac može naći da je dno Atlantskog okeana nekad bio kontinent i da je to za oko milion godina bila pozornica civilizacija koja je, za sigurno, sasvim različita od ovih naših modernih. Tu je i podatak da su poslednji ostaci tog kontinenta potonuli u desetom milenijumu pre Hrista. Ovoj sadašnjoj knjizi je cilj da dâ informacije koje će dopuniti ono što je rekao Scott-Elliott. Dok on više opisuje spoljašnje događaje kod naših atlantskih predaka, ovo delo je usmereno više ka tome da se zabeleže neki detalji u vezi sa duhovnim karakterom i unutrašnjom prirodom uslova pod kojima su oni živeli. Zbog toga se čitalac mora u imaginaciji vratiti do perioda koji je trajao mnogo milenijuma. Međutim, ono što je ovde opisano nije se odigralo samo na kontinentu koji je sada pokriven vodama Atlantskog

okeana, nego isto tako i u susednim područjima onoga što su danas Azija, Afrika, Evropa i Amerika. Ono što se zbivalo kasnije na ovim područjima razvilo se iz te ranije civilizacije.

DANAS sam još prisiljen da ćutim o izvorima informacija koje su date. Onaj ko uopšte bilo šta zna o ovim izvorima razumeće zašto to tako treba da bude. Ali, mogu se zbiti događaji koji će prekinuti ovu ćutnju, možda vrlo skoro. Koliko mnogo znanja koje je sakriveno u teozofskom pokretu može postepeno da se saopšti zavisi u potpunosti od stava naših savremenika.

Sada sledi prvi od rukopisa koji se ovde može dati.

NAŠI PRECI SA ATLANTIDE

Naši preci sa Atlantide mnogo su se više razlikovali od današnjeg čoveka nego što to može zamisliti onaj čije je znanje potpuno ograničeno na svet čula. Ova razlika ne proteže se samo na spoljnu pojavu nego i na duhovne sposobnosti. Njihovo znanje, njihova tehnička umeća, u stvari, čitava njihova civilizacija, razlikovali su se od onoga što se danas može posmatrati. Ako se vratimo natrag do prvih razdoblja atlantskog čovečanstva, nalazimo mentalnu sposobnost koja je sasvim različita od naše. Logičan razum, moć aritmetičkog računanja, na čemu počiva sve što se danas proizvodi, toga uopšte nije bilo kod prvih Atlantiđana. S druge strane, oni su imali visoko razvijenu MEMORIJU. Ta memorija je bila jedna od njihovih najistaknutijih mentalnih sposobnosti. Na primer, Atlantiđanin nije računao kao mi, koji učimo određena pravila pa ih posle primenjujemo. "Tablica množenja" je nešto sasvim nepoznato u vreme Atlantide. Niko nije utisnuo u svoj intelekt da je tri puta četiri 12. Kada je trebalo da izvede takvo računanje on je to mogao jer se sećao identičnih ili sličnih situacija. On se SEJAO kako je to bilo u prethodnim prilikama. Treba samo shvatiti da svaki put kada se razvija nova sposobnost u nekom organizmu, stara sposobnost gubi snagu i oštrinu. Današnji čovek je superiorniji od Atlantiđana u logičnom razmišljanju, u sposobnostima da kombinuje. S druge strane, memorija se pogoršala. Danas čovek misli u pojmovima, a Atlantiđanin je mislio u slikama. Kad bi se slika pojavila u njegovoj duši on bi se setio veoma mnogo sličnih slika koje je već doživeo. On je usmeravao svoj stav prema tome. Iz tog razloga je sve učenje u to vreme bilo različito od onoga što je kasnije nastalo. Nije se računalo da bi se decu opremila sa pravilima, da bi se izoštrio njihov razum. Umesto toga, život se predstavljao u slikama, tako da bi se kasnije deca što je moguće više mogla setiti kada budu morala da deluju pod određenim uslovima. Kada bi dete odraslo i trebalo da uđe u život, za sve što je trebalo da radi moglo se setiti nečeg sličnog što mu je prezentirano tokom njegovog odgoja. Najviše uspeha se postizalo kada bi nova situacija bila slična onoj koja je već viđena. U totalno novim uslovima Atlantiđanin se morao osloniti na eksperiment, dok moderan čovek, što se toga tiče, mnogo uštedi zbog činjenice da je opremljen pravilima. On ih može lako primeniti u onim situacijama koje su nove za njega. Atlantski sistem školovanja pružao je jednoličnost svemu u životu. U dugim razdobljima radile su se sve stvari ponovo i ponovo na isti način. Verna memorija nije dozvoljavala da se razvije bilo šta što je čak izdaleka slično brzini našeg današnjeg napretka. Radilo se samo ono što se uvek pre toga "videlo". Nije se razmišljalo, samo se prisećalo. Nije autoritet bio onaj koji je mnogo naučio, nego pre onaj koji je mnogo doživeo i zbog toga se mogao mnogo toga setiti. U atlantskom razdoblju bilo je nemoguće za nekoga da odlučuje o nekoj važnoj stvari pre nego navrši određenu dob. Imalo se poverenja samo u osobu koja je mogla gledati unatrag na dugo iskustvo.

Ono što je ovde rečeno ne važi i za inicirane i za njihove škole. Jer, oni su bili ispred razvojnog stadija njihovog razdoblja. Za pristup u takve škole, odlučujući faktor nije bila dob, nego da li je u prošlim inkarnacijama molitelj stekao sposobnosti za primanje više mudrosti. Poverenje koje se imalo u inicirane i njihove predstavnike za vreme atlantskog razdoblja, nije bilo zasnovano na bogatstvu njihovog ličnog iskustva, nego pre na drevnosti njihove mudrosti. U slučaju iniciranog, personalnost je prestajala da bude od bilo kakvog značaja. On je bio potpuno u službi VEČNE mudrosti. Zbog toga se karakteristične crte pojedinog razdoblja ne mogu primenjivati na njega.

Dok moć logičnog razmišljanja nije bila prisutna među Atlantidancima (naročito onim ranijim – neiniciranim), u svojoj visokorazvijenoj memoriji oni su posedovali nešto što je davalo poseban karakter svemu što su radili. Ali drugi su uvek bili povezani sa prirodom snage jednog čoveka. Memorija je bliža dubljoj prirodnoj bazi čoveka od razuma i u vezi s njom su razvijene druge snage koje su bile još bliže onima podređenih prirodnih bića nego što su savremene ljudske snage. Tako su Atlantidanci mogli kontrolisati ono što se naziva ŽIVOTNA SILA. Kao što se danas toplotna energija izvlači iz ugljena i transformiše u pokrećuću snagu za naša prevozna sredstva, tako su Atlantidanci znali kako da stave energiju klijanja organizma u službu svoje tehnologije. Može se steći ideja o ovome iz sledećeg. Pomislite na jezgru semenke žita. U njoj leži energija koja spava. Ova energija uslovljava da stabljika nikne iz jezgre. Priroda može probuditi tu energiju koja počiva u semenki. Moderan čovek to ne može svojom voljom uraditi. On mora zakopati semenku u zemlju i prepustiti buđenje silama prirode. Atlantidancin je mogao da uradi nešto drugo. On je znao kako se može menjati energija gomile žita u tehničku snagu, kao što moderni čovek može menjati toplotnu energiju gomile uglja u takvu snagu. U Atlantidi se biljke nisu gajile samo za hranu nego takođe i da bi se energije koje spavaju u njima iskoristile u trgovini i industriji. Isto kao što mi imamo mehanizme za transformisanje energije iz uglja u dinamičku energiju u našim lokomotivama, tako su Atlantidanci imali mehanizme za transformaciju. Oni su u njima, tako reći, spaljivali semenke biljaka i u njima je životna sila bila transformisana u tehnički upotrebljivu snagu. Vozila Atlantidancina, koja su lebdela na maloj udaljenosti od zemlje, bila su pokretana na ovaj način. Ova vozila su se kretala na visini nižoj od planinskih lanaca u atlantskom razdoblju i imala su mehanizme za kormilarenje pomoću kojih su se mogla podići iznad tih planinskih lanaca.

Mora se zamisliti da su se tokom vremena ti uslovi na našoj Zemlji vrlo mnogo izmenili. Danas, gorepomenuta vozila Atlantidancina bila bi potpuno beskorisna. Njihova korisnost je zavisila od činjenice da je vazdušni pokrivač koji okružuje Zemlju bio mnogo gušći nego što je sada. Ne treba sada ovde da se bavimo time da li je, s obzirom na današnja naučna uverenja, moguće lako zamisliti takvu veću gustoću vazduha. Zbog same svoje prirode, nauka i logično mišljenje ne mogu nikad odlučiti šta je moguće ili nemoguće. Njihova je jedina funkcija da objasne ono što je ustanovljeno iskustvom i posmatranjem. Gorepomenuta gustoća vazduha je isto tako sigurna za okultno iskustvo kao što može biti bilo koja današnja činjenica koja proizlazi iz čulnih zapažanja.

Jednako je, međutim, sigurna i činjenica, možda čak još neobjašnjiva za savremenu fiziku i hemiju, da je u to vreme VODA na zemlji bila mnogo razređenija nego danas. Zbog te razređenosti vode mogla se usmeriti energija klijanja koju su Atlantidanci koristili u tehničke svrhe koje su danas nemoguće. Kao rezultat povećane gustoće vode, postalo je nemoguće da se ta energija pokreće i usmerava na način kao što je nekad bilo moguće. Iz toga se dovoljno jasno nameće zaključak da je civilizacija atlantskog perioda bila bitno različita od naše. Takođe treba razumeti da je fizička priroda jednog čoveka sa Atlantide bila sasvim različita od one savremenog čoveka. Atlantidancin je uzimao u sebe vodu koja je iskorišćavana pomoću životne sile sadržane u njegovom telu na način sasvim različit od onog koji je moguć u današnjem fizičkom telu. Zbog toga je Atlantidancin mogao svesno da upotrebljava svoje fizičke snage na potpuno različit način od današnjeg čoveka. On je imao, takoreći, sredstva da poveća fizičke snage u sebi kada mu je to bilo potrebno za ono što je radio. Da bi se stekao tačan pojam o Atlantidancima mora se znati da su njihove ideje o umoru i iscrpljenosti bile sasvim drugačije od ovih današnjeg čoveka.

Jedno naselje na Atlantidi – kao što mora biti očito iz svega što smo opisali – imalo je karakter koji nikako nije bio nalik na onaj modernog grada. U takvom naselju sve je bilo suprotno onome danas, jer je sve još bilo u povezanosti s prirodom. Mogla bi se izdaleka dati približna slika ako bi se reklo da je u prvim atlantskim periodima – negde u sredini treće podrase – naselje sličilo vrtu u kojem su kuće bile izgrađene od drveća sa vešto isprepletenim granama. Rad koji su stvarale ljudske ruke u to je vreme izrastao iz prirode. I sam čovek se osećao potpuno povezan s prirodom. Zbog toga je i njegov odnos prema društvu bio sasvim drugačiji nego danas. Na kraju krajeva, priroda je zajednička svim ljudima. Ono što je Atlantidancin izgrađivao na bazi prirode to je smatrao za zajedničku svojinu kao što današnji čovek misli da je jedino prirodno smatrati za svoju privatnu svojinu ono što je upravo njegovo, što je njegova inteligencija stvorila za njega.

Onaj kome je bliska ideja da su Atlantidani raspolagali takvim duhovnim i fizičkim snagama kao što je opisano takođe će razumeti da bi se čovečanstvo u još ranijim vremenima moralo prikazati u slikama koje će ga još manje podsećati na ono što je navikao da vidi oko sebe. Ne samo ljudi nego i okolna priroda ogromno su se promenili tokom vremena. Biljni i životinjski oblici postali su različiti. Sve što je zemaljska priroda bilo je podvrgnuto transformacijama. Nekad nastanjeni predeli Zemlje razrušeni su, drugi su nastali.

Preci Atlantidana su živeli u području koje je nestalo, a čiji je glavni deo ležao južno od sadašnje Azije. U teozofskim spisima, oni su nazvani Lemurijanci. Nakon što su prošli kroz različite stupnjeve razvoja, većinom su nazadovali. Oni su postali zakržljali ljudi, čiji potomci i danas naseljavaju neke delove zemlje, kao takozvana divlja plemena. Jedino je mali deo lemurijanskog čovečanstva bio sposoban za dalji razvoj. Iz ovog su se dela formirali i Atlantidani.

Kasnije se odigralo nešto slično. Najveći deo populacije na Atlantidi je nazadovao, a iz malog dela potiču takozvani Arijevci koji obuhvataju današnje civilizovano čovečanstvo. Prema nomenklaturi duhovne nauke, Lemurijanci, Atlantidani i Arijevci su temeljne rase čovečanstva. Ako se zamisli da su dve takozvane temeljne rase postojale pre lemuriske i da će još dve postojati iza Arijevaca u budućnosti, dobija se ukupno SEDAM rasa. Jedna rasa se uvek izdiže iz druge na način na koji smo ukazali govoreći o Lemurijancima, Atlantidanima i Arijevcima. Svaka temeljna rasa ima fizičke i mentalne karakteristike koje su sasvim različite od onih prethodne rase. Dok su, recimo, Atlantidani imali naročito razvijenu memoriju i sve što je u vezi s njom, u današnje vreme je zadatak Arijevaca da razviju sposobnost mišljenja i svega što je s tim povezano.

U svakoj temeljnoj rasi mora se proći takođe kroz različite stupnjeve. Uvek postoji sedam od njih. U početku perioda identificiranog sa temeljnom rasom, njene glavne karakteristike su počivale na mladenačkim uslovima. Polagano rase stižu zrelost i na kraju dolazi do opadanja. Populacija temeljne rase je zbog toga podeljena u sedam podrasa. Ali ne sme se shvatiti da jedna podrasa odmah nestane kada se nova razvija. Svaka može ostati za sebe dugo vremena dok se druge razvijaju pored nje. Tako uvek postoje populacije koje pokazuju različiti stupanj razvoja, a koje žive jedna pored druge na Zemlji.

Prva podrasa Atlantidana se razvila iz vrlo naprednog dela Lemurijanaca koji su imali visoki evokacioni potencijal. Sposobnost memorije se pojavljivala jedino u rudimentima kod Lemurijanaca i to samo u poslednjem periodu njihovog razvitka. Mora se zamisliti da Lemurijanac nije mogao sačuvati svoje ideje. Dok god je morao formirati ideje o onome što je doživljavao on nije mogao sačuvati te ideje. On je odmah zaboravljao ono što je sebi predstavio. Ipak, to što je živeo u određenoj civilizaciji, što je na primer imao oruđa, podizao građevine i tako dalje – to on nije imao zahvaljujući svojim vlastitim moćima poimanja, nego mentalnoj sili u njemu, koja je bila INSTINKTIVNA. Međutim, ne bi se smelo misliti da je to bilo poput današnjeg životinjskog instinkta, već se radi o nečem drugačije vrste.

Teozofski spisi nazivaju prvu podrasu Atlantidana imenom Rhomoahalci. Memorija te rase bila je prvobitno usmerena prema živim čulnim impresijama: boje koje je oko videlo, zvukovi koje je uvo čulo, imali su drugi postefekt u duši. Ovo je bilo izraženo u činjenici da su Rhomoahalci razvili OSEJAJE za koje njihovi preci Lemurijanci nisu znali. Na primer, privrženost onome što se doživelo u prošlosti deo je tih osećaja. Sa razvojem memorije povezan je razvoj JEZIKA. Sve dok čovek nije mogao sačuvati ono što je prošlo, komunikacija o onome što se doživelo nije se mogla odigravati kroz medij jezika. Pošto su se u poslednjem lemuriskom periodu pojavili prvi počeci memorije, takođe je moguće da je u to vreme sposobnost imenovanja onoga što se videlo i čulo imala svoj začetak. Jedino ljudi koji imaju sposobnost sećanja mogu koristiti ime koje je dato nečemu. Atlantski period je zbog toga period u kojem se odigrava razvoj jezika. Sa jezikom je ustanovljena veza između ljudske duše i stvari izvan čoveka. On je proizveo govornu reč unutar sebe i ta govorna reč je pripadala objektima spoljnog sveta. Nova veza se takođe formirala između ljudi pomoću komunikacija kroz jezični medij. Istina je da je sve to postojalo tek u mladenačkom obliku kod Rhomoahalaca, ali ih je to ipak jako razlikovalo od njihovih lemuriskih predaka.

Snage duša ovih prvih Atlantiđana još su posedovale nešto od sila prirode. Ti ljudi su bili uže povezani sa bićima prirode koja ih je okruživala nego što su bili njihovi naslednici. Njihove duševne snage su bile povezanije sa silama prirode nego današnjeg čoveka. Tako je govorna reč koju su proizvodili imala nešto od snage prirode. Oni nisu samo IMENOVALI stvari, nego je u njihovim rečima nad stvarima kao i nad njihovim sudrugovima postojala snaga. Rhomoahalac nije samo bila reč koja je imala ZNAČENJE, nego isto tako i snagu. Magična moć reči je nešto što je bilo daleko istinitije za ondašnje ljude nego što je to za današnjeg čoveka. Kada bi Rhomoahalac izgovorio reč, ta bi reč razvila snagu sličnu onoj koju ima objekt na koji se ukazuje. Zbog toga se u to vreme rečima moglo lečiti, one su mogle ubrzati rast biljaka i pripitomiti bes životinja i obavljati druge slične funkcije. Ovo sve je postepeno gubilo na snazi kod kasnijih podrasa Atlantiđana. Moglo bi se reći da je početna punoća snage postepeno izgubljena. Rhomoahalcima su osećali da je ovo obilje moći dar moćne prirode i njihova veza sa prirodom bila je religioznog karaktera. Za njih je jezik bio nešto posebno sveto. Zloupotreba nekih zvukova, koji su posedovali važnu snagu, bila je nezamisliva. Svaki je čovek osećao da bi takva zloupotreba morala njemu prouzrokovati ogromno zlo. Dobra magija takvih reči preokrenula bi se u svoju suprotnost; ono što bi donelo blagoslove da je korišćeno za dobro donelo bi štetu onome ko bi to koristio za zlo. U nekoj vrsti nevinih osećaja, Rhomoahalcima su pripisivali svoju snagu ne toliko sebi koliko BOŽANSKOJ PRIRODI koja deluje unutar njih.

Ovo se promenilo kod druge podrase, takozvanih Thavatlis naroda. Ljudi ove rase su počeli osećati svoju vlastitu vrednost. Ambicija, svojstvo nepoznato Rhomoahalcima, pojavila se među njima. MEMORIJA je u određenom smislu primenjena na pojam zajedničkog života. Onaj koji je mogao gledati unatrag na određena zbivanja, tražio je od svojih drugova da te događaje prepoznaju. On je tražio da njegova dela u memoriji budu sačuvana. Na bazi te memorije dela, grupa ljudi koja je pripadala nekoj zajednici izabrala bi jednog za vođu. Razvila se jedna vrsta kraljevskog staleža. Ovo prepoznavanje bi ostalo sačuvano čak iza smrti. MEMORIJA, sećanje na pretke ili na one koji su stekli zasluge u životu razvijala se dalje. Iz toga je kod nekih plemena nastala neka vrsta religijskog poštovanja mrtvih, kult predaka. Ovaj kult se nastavio u mnogo kasnija vremena i poprimio najrazličitije oblike. Među Rhomoahalcima čovek se cenio samo po tome koliko je mogao zadobiti poštovanja u određenom momentu na osnovu svoje snage. Ako je neko od njih želio sećanje na ono što je napravio ranije, on je novim delom morao pokazati da još poseduje svoju staru snagu. On je morao prizivati stara dela iz sećanja pomoću novih. Ono što je učinjeno nije bilo na ceni za njega. Tek je druga podrasa posmatrala lični karakter čoveka do izvesne tačke u kojoj je uziman u obzir njegov prošli život radi procenjivanja tog karaktera.

Daljnja posledica memorije za zajednički život čoveka bila je činjenica da su se grupe ljudi držale zajedno po sećanju na zajednička dela. U početku je formacija grupe zavisila potpuno od prirodnih sila, od zajedničkih predaka. Čovek kroz svoj um nije dodavao ništa onome što je priroda napravila od njega. Sada je snažna osoba privukla brojne ljude za zajednički poduhvat i sećanje na zajedničke akcije formiralo je socijalnu grupu. Ta vrsta socijalnog zajedničkog života se potpuno razvila tek kod treće podrase, kod Tolteka. Zbog toga su ljudi ove rase ti koji su prvi osnovali ono što se naziva zajednica – komuna, koja se prenosila iz jedne generacije na sledeću. Otac je sada predavao sinu ono što je pre živelo jedino u sećanju savremenika. Dela predaka NIJE SMEO ZABORAVITI čitav niz potomaka. Ono što je predak uradio to su cenili njegovi potomci. Međutim, mora se shvatiti da su u tim vremenima ljudi zaista imali snagu da prenesu darove na svoje potomke. Za odgoj, povrhu svega, smatrano je da daje život kroz žive slike. Efikasnost takvog odgoja imala je osnove u ličnoj snazi koja je zračila iz odgojitelja. On nije brusio snagu mišljenja, nego je u suštini razvijao one nadarenosti koje su bile više instinktivne vrste. Kroz takav sistem edukacije sposobnosti oca su uopšteno prenošene na sina.

Pod takvim je uslovima LIČNO ISKUSTVO sticalo sve veću i veću važnost kod treće podrase. Kad bi se jedna grupa ljudi odvojila od druge da bi osnovala novu komunu, nosila je sa sobom sećanje na ono što je doživela na staroj sceni. Međutim, u isto vreme je postojalo nešto u tom sećanju što toj grupi nije odgovaralo, što nije osećala s lakoćom. Zbog toga je ona pokušavala nešto novo. Tako su se uslovi poboljšavali sa svakim od ovih novih osnova. Bilo je prirodno imitirati ono što je bolje. To su činjenice koje objašnjavaju razvoj ovih naprednih komuna u periodu treće podrase opisane u teozofskoj literaturi.

Stečena lična iskustva naišla su na podršku kod onih koji su bili INICIRANI u večne zakone duhovnog razvoja. Snažne vođe i sami su bili inicirani, tako da je lična sposobnost mogla zadobiti potpunu podršku. Kroz svoju ličnu sposobnost čovek se polagano priprema za inicijaciju. On mora najpre razviti svoje snage odozdo da bi mu prosvetljenje odozgo moglo biti dato. Na ovaj način bili su inicirani kraljevi i vođe na Atlantidi. Ogromna snaga je bila u njihovim rukama i oni su bili veoma poštovani.

Ali u toj činjenici leži takođe i razlog za slabljenje i propadanje. Razvoj memorije je doveo do velikog isticanja snage ličnosti (personalnosti). Čovek je želeo da kroz svoju snagu RAČUNA S NEČIM. Što je snaga postajala veća, to je on želeo više da je upotrebi za sebe. Tako je došlo do zloupotrebe tih snaga. Kada se posmatraju mogućnosti Atlantidana koje rezultiraju iz njihovog majstorstva nad životnom silom, može se razumeti da je ova zloupotreba neizbežno imala ogromne posledice. Velika snaga prirode mogla se staviti u službu ličnog egoizma.

To je u punoj meri postignuto kod četvrte podrase, prvobitnih Turamanaca. Članovi ove rase, koji su bili podučeni u majstorstvo nad gorepomenutim snagama, često su ih koristili da bi zadovoljili svoje sebične želje i prohteve. Ali, korišćene na takav način, te snage uništavaju jedna drugu u svojim recipročnim efektima. To je kao da stopala tvrdo glavo hoće da nose čoveka napred, dok njegov torzo želi ići nazad.

Takva destruktivna posledica mogla se zaustaviti jedino pomoću razvoja više sposobnosti u čoveku. To je bila sposobnost mišljenja. Logično mišljenje ima obuzdavajući efekat na sebične lične želje. Početak logičnog mišljenja treba potražiti kod pete podrase, kod prvobitnih Semita. Ljudi su počeli prevazilaziti samo sećanje prošlosti i UPOREIVATI različita iskustva. Sposobnost prosuđivanja se razvila. Želje i apetiti su bili regulisani u skladu sa sposobnošću prosuđivanja. Počelo se RAČUNATI, kombinovati. Čovek je naučio da radi sa mislima. Ako se pre odricao svake želje, sada bi se najpre pitao da li misao može odobriti tu želju. Dok su ljudi četvrte podrase divlje jurili prema zadovoljenju svojih apetita, oni u petoj podrasi su počeli slušati unutrašnji glas. Ovaj unutrašnji glas proverava apetite, iako on ne može uništiti zahteve sebične osobe.

Tako je peta podrasa prenela impulse za akciju unutar ljudskog bića. Čovek želi da se nagodi u sebi da li nešto mora ili ne sme da uradi. Ali ono što je tako zadobijeno unutra, s obzirom na sposobnost mišljenja, izgubljeno je s obzirom na kontrolu spoljašnjih prirodnih sila. Sa ovom, gorepomenutom, kombinirajućom mišlju, on može biti majstor jedino nad silama mineralnog sveta, ali ne nad životnom silom. Peta podrasa je stoga razvila misao na štetu kontrole životne sile. Ali, upravo kroz to se proizvela klica daljnjeg razvoja čovečanstva. Sada su ličnost, ljubav za sebe i čak potpuna sebičnost mogli rasti slobodno, jer sama misao koja dela potpuno unutra, i ne može da više izdaje direktne naredbe prirodi, nije sposobna proizvesti takve razarajuće posledice kao što je to ranije mogla zloupotrebljena snaga.

Iz ove pete podrase izdvojio se najnadareniji deo koji je preživio nestajanje četvrte temeljne rase i formirao klicu pete, Arijevske rase, čija je misija – potpuni razvoj sposobnosti mišljenja.

Ljudi šeste podrase, Akadijci, razvili su sposobnost mišljenja još više nego oni pete. Oni su se razlikovali od takozvanih prvobitnih Semita po tome su ovu sposobnost koristili na sveobuhvatniji način.

Rečeno je: dok je razvoj sposobnosti mišljenja sprečio da zahtevi sebične osobe imaju iste razarajuće posledice kao kod ranijih rasa, on ih nije uništio. Prvobitni Semiti su bili skloni tome da se prema okolnostima odnose onako kako ih je usmeravala njihova sposobnost mišljenja. Inteligencija je bila merilo samih apetita i želja. Promenili su se uslovi života. Ako su prošle rase bile sklone da priznaju vođom onoga čija su dela ostavila dubok utisak na njihovo sećanje, ili onoga ko je mogao gledati unatrag na život bogat sećanjima, sada je ova uloga preneseta na INTELIGENTNOGA. Ako je pre bilo odlučujuće ono što je živelo u jasnom sećanju, sada se smatralo kao najbolje ono što je bilo najuverljivije za misao. Pod uticajem memorije čovek se ranije držao čvrsto za nešto sve dok ne bi uvideo da je to neadekvatno, i u tom je slučaju potpuno prirodno bilo da onaj koji je bio u poziciji da izleči izrazi želju da bi mogao uvesti neku inovaciju. Znači, kao rezultat sposobnosti mišljenja razvila se ljubav prema

inovacijama i promenama. Svako je želeo da napravi ono što mu je njegova inteligencija sugerisala. Zbog toga su kod pete podrase počeli prevladavati nemirni uslovi, a u šestoj su doveli do toga da se osetila potreba da se uporno mišljenje pojedinca svede pod opšte zakone. Veličina komune treće podrase bila je zasnovana na činjenici da su zajednička sećanja dovela do reda i harmonije. U šestoj, ovaj red se morao uvesti pomoću stvorenih zakona. Tako u ovoj šestoj podrasi treba tražiti početak regulacije prava i zakona.

Za vreme treće podrase, do odvajanja grupa ljudi dolazilo je jedino kada bi oni bili ISTERANI iz svojih komuna, takoreći, jer se nisu više ugodno osećali u uslovima koji su prevladavali kao rezultat memorija. U šestoj je ovo bilo prilično drugačije. Računajuća sposobnost mišljenja tražila je novo kao takvo i navodila je čoveka na poduhvate i nove početke. Akkadijci su zbog toga bili preduzimljivi ljudi sa sklonošću za harmonizaciju. Trgovina je naročito uticala na rastuću sposobnost mišljenja i prosuđivanja.

Kod sedme podrase, Mongola, sposobnost mišljenja je takođe razvijena. Ali karakteristike ranijih podrasa, naročito četvrte, ostale su prisutne u njima u mnogo većem stupnju nego u petoj i šestoj. Oni su ostali verni osećaju za memoriju. Tako su i došli do uverenja da je ono što je najstarije takođe i najrazumnije i da najbolje može odbraniti sebe protiv sposobnosti mišljenja. Istina je da su i oni izgubili majstorstvo nad životnim silama, ali ono što se razvilo u njima kao sposobnost mišljenja takođe je posedovalo nešto od prirodne moći ove životne sile. Oni su zaista izgubili moć nad životom, ali nisu nikada izgubili svoju direktnu, naivnu veru u to. Ova sila je postala njihov BOG i u ime toga su oni radili sve ono što su smatrali ispravnim. Zbog toga su oni svojim susedima delovali kao da ih ova tajna sila poseduje, a oni su joj se predavali u slepoj veri. Njihovi potomci u Aziji i nekim delovima Evrope su manifestovali i još manifestuju mnogo od ovih osobina.

Sposobnost mišljenja usađena u čoveka mogla je postići svoju punu vrednost u odnosu na ljudski razvoj tek kada je primila novi impuls u petoj temeljnoj rasi. Četvrta temeljna rasa, posle svega, mogla je jedino da stavi ovu sposobnost u službu onoga za što je bila i odgojena kroz dar sećanja. Samo je peta podrasa stigla do životnih uslova za koje je pravilno oruđe sposobnost mišljenja.